

2. Klieme E., Radisch F. Ganztagsangebote in der Schule. Internationale Erfahrungen und empirische Forschungen Bildungsreform. Band 12/ Bundesministerium für Bildung und Forschung (BMBF). Bonn, Berlin, 2005. – 207 s.

3. Solga H. Soziale Ungleichheiten in schulischer und außerschulischer Bildung Stand der Forschung und Forschungsbedarf / H. Solga, R. Dombrowski. – Düsseldorf: Hans-Böckler-Stiftung, 2009. – 80 с. – (11171).

4. Закон України «Про освіту» [Електронний ресурс]. – 1991. – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1060-12>.

5. Закон «Про освіту Тюрингії» № 221-1 від 13.09.2016 р.: прийнятий Конференцією міністрів культури та освіти 13 вер. 2016 р. – Тюрингія: GVBl. 2016. – 437 с. – (Серія видань «Офіційний документ»). <http://landesrecht.thueringen.de/jportal/?quelle=jlink&query=HSchulG+TH&psml=bsthueprod.psml&max=true&aiz=true>

6. Концепція нової української школи [Електронний ресурс]. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: <http://mon.gov.ua/Новини%202016/12/05/konczepczya.pdf>.

Грицкова Ю.В.

*кандидат педагогічних наук, доцент,
Харківський національний педагогічний університет
імені Г.С. Сковороди*

ВНЕСОК К.Д. УШИНСЬКОГО У РОЗРОБКУ ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ БАТЬКІВ

Загальновідомо, що природним середовищем первинної соціалізації дитини є сім'я. З перших днів появи малюка на світ сім'я покликана готувати його до життя та практичної діяльності, в домашніх умовах забезпечити розумну організацію його життєдіяльності, допомогти засвоїти позитивний досвід старших поколінь, набути власного досвіду поведінки й діяльності. Проте значна частина батьків, не маючи належної підготовки, припускають серйозних помилок у вихованні дітей. Тому надзвичайно важливою стає проблема озброєння батьків педагогічними знаннями, формування у них педагогічної культури, а необхідним – опанування історико-педагогічного досвіду, в якому зосереджено цінні результати наукових пошуків вітчизняних та зарубіжних педагогів і філософів.

У ході наукового пошуку було встановлено, що вагомий внесок у розробку зазначеної проблеми зробив видатний педагог ХІХ століття К.Д. Ушинський. Розглядаючи сім'ю як провідний виховний інститут, як основне й домінуюче середовище у вихованні особистості дитини, де малюк отримує перші враження, набуває найпростіших знань та навичок, розвиває свої природні схильності, він звертав особливу увагу на рівень педагогічної освіченості батьків, підкреслюючи, що батьки повинні

знати, «...що таке виховання, його вимоги і його труднощі»; наполягав на їх теоретичній підготовці. Значними можливостями для цього педагог наділяв школу, покладаючи на неї відповідність за формування педагогічної культури батьків, поширення серед них педагогічних знань та умінь. Саме школа, на думку К.Д. Ушинського, має допомогти батькам у вивченні «природи маленької людини», у визначенні найбільш оптимальних засобів впливу на неї. Разом з тим, підкреслював педагог, допомога ця буде ефективною лише у тому випадку, коли батьки зрозуміють, що школа та вони роблять єдину спільну справу й навчатися довіряти вчителям [2; 3].

Найбільш негативним наслідком батьківської некомпетентності батьків К.Д. Ушинський вважав відсутність єдиних вимог до організації процесу виховання як у школі й сім'ї, так і в межах сім'ї, порушення режиму виховання, негативні стосунки між учителями й батьками, невірне трактування діяльності педагога відносно дітей, підміну сімейного виховання «чисто зовнішнім поліруванням», деспотизм батьків та інші. Звертаючись до батьків, педагог радив передусім бути уважними до своїх дітей, виховувати їх у доброзичливій атмосфері, дотримуватися правильного розпорядку дня, обережно використовувати нагороди і покарання, враховуючи при цьому психологічні та індивідуальні особливості дитини. Він неодноразово наголошував, що батьки мають бути прикладом для своїх дітей, адже саме спілкування з ними впливає на становлення у підростаючого покоління поглядів, ідеалів, моральних схильностей, інтересів тощо [3].

Безумовно, найважливішу роль у сімейному вихованні дітей раннього та дошкільного віку К.Д. Ушинський відводив матері. Матір, говорив він, ближче стоїть до дітей, проявляє безперестанні турботи про них з дня народження, краще розуміє їх індивідуальні особливості. Оскільки дитина проводить з матір'ю найбільше часу, в «...її характер може проникнути лише те, що вже проникло в характер матері». Звідси, писав педагог, «впливає вже сама собою необхідність повної всебічної освіти для жінки...» [5, с. 197].

Пропагуючи необхідність освіти жінки як матері-виховательки, педагог наполягав, що зміст освіти повинен відповідати тій епосі, в яку живе мати, тобто, вона повинна засвоїти «всі нові відкриття в науці й усі ідеї, які мають загальний інтерес». К.Д. Ушинський наголошував, що передусім жінку слід ознайомити з природою людини й навчити її правильно використовувати виховні засоби.

Зауважимо, що К.Д. Ушинський не лише закликав до розвитку жіночої освіти, але й розробив програму для організації додаткових педагогічних класів у гімназіях.

Важливим джерелом знань, необхідних для виховання підростаючого покоління, вважав К.Д. Ушинський і літературу. Він закликав до розповсюдження справді наукової педагогічної літератури,

яка б прищеплювала «здорові й розумні педагогічні поняття» як батькам, так і їх наставникам – учителям [2; 4].

Таким чином, проведене дослідження дозволило констатувати, що К.Д. Ушинський зробив дійсно вагомий внесок у розробку проблеми формування педагогічної культури батьків, адже саме в його працях вперше яскраво зазвучала тема необхідності оволодіння батьками основами педагогічних знань. Ідеї та погляди педагога виявились настільки цікавими для представників педагогічної думки ХІХ століття, що знайшли своє відображення і в їх педагогічних працях.

Список використаних джерел:

1. Амосова Н.В. К.Д. Ушинский. О воспитании [Электронный ресурс] / Н.В. Амосова // Образовательный портал «Слово». – Режим доступа: http://www.portal-slovo.ru/pre_school_education/36629.php. – Дата обращения: 09.05.17. – Название с экрана.
2. Грицкова Ю.В. Формування педагогічної культури батьків: історико-педагогічний контекст / Ю.В. Грицкова // Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах: зб. наук. праць. – Запоріжжя, 2009. – Вип. 3 (56). – С. 166-170.
3. Грицкова Ю.В. Генезис проблеми взаємодії сім'ї та школи / Ю.В. Грицкова // Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах: зб. наук. праць. – Запоріжжя, 2012. – Вип. 26 (79). – С. 464-471.
4. Ушинский К.Д. Воспитание человека. Избранное / К.Д. Ушинский; [сост. С.Ф. Егоров]. – М. : Издат. дом «Карапуз», 2000. – 256 с.
5. Ушинський К.Д. Твори в шести томах / К.Д. Ушинський; відп. за укр. вид. Г.С. Костюк, С.Х. Чавдаров ;. – К.: Радянська школа, 1955. – Т. 2. – С. 197.

Кирик Є.С.

студентка;

Біліченко П.Г.

*кандидат педагогічних наук, доцент,
Глухівський національний університет
імені Олександра Довженка*

ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕМЕНТІВ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОГО АНАЛІЗУ У РАННІЙ ТВОРЧОСТІ Й. ПЕСТАЛОЦЦІ

У сучасних умовах розвитку вітчизняної професійної педагогічної освіти часто постає питання формування у студентів високого рівня педагогічної компетентності. Нинішні умови вимагають діяльної особистості, спроможної не тільки виконувати чийсь рішення, а й